

GHIDUL FISCAL AL CONTRIBUABILILOR CARE REALIZEAZĂ VENITURI DIN PROFESII LIBERALE

elaborat de
Direcția Generală de Asistență pentru Contribuabili

2021

CUPRINS

1.	VENITURI DIN PROFESII LIBERALE	2
2.	ÎNREGISTRAREA FISCALĂ	3
	2.1. Modificări ulterioare înregistrării fiscale	4
	2.2. Încetarea calității de subiect de drept fiscal	4
3.	STABILIREA VENITULUI NET ANUAL	5
4.	CONTRIBUȚII SOCIALE OBLIGATORII	5
5.	DETERMINAREA ȘI PLATA IMPOZITULUI PE VENITUL ANUAL ESTIMAT	8
6.	OBLIGAȚII ÎN CAZUL ASOCIERILOR FĂRĂ PERSONALITATE JURIDICĂ	9
7.	COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA DECLARAȚIEI UNICE	11
	7.1. Modul de completare a declarației unice	11
	7.2. Transformarea unităților monetare proprii fiecărui stat în moneda națională	11
	7.3. Creditul fiscal extern	12
	7.4. Modul de depunere al declarației unice	13
	7.5. Termenul de depunere a declarației unice	13
	7.6. Rectificarea declarației unice	14
	7.7. Modalitatea de obținere a declarației unice	14
8.	ALTE OBLIGAȚII DECLARATIVE	15
9.	SANȚIUNI	16
10.	ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ	16
11.	INFORMAȚII SUPLIMENTARE	17
12.	LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE	17

INTRODUCERE

Contribuabilii persoane fizice care realizează venituri din profesii liberale din România au obligația să se înregistreze la organul fiscal competent, să declare veniturile și să plătească impozite, taxe, contribuții și alte sume la bugetul general consolidat.

1. VENITURI DIN PROFESII LIBERALE

Constituie venituri din profesii liberale veniturile obținute din prestarea de servicii cu caracter profesional, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective.

În categoria venituri din profesii liberale sunt cuprinse veniturile obținute de către persoane fizice cu profesii reglementate în condițiile legii și care îndeplinesc cel puțin 4 din următoarele criterii¹:

1. persoana fizică dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;
2. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți;
3. riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;
4. activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară;
5. activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice a acesteia, în funcție de specificul activității;
6. persoana fizică face parte dintr-un corp/ordin profesional cu rol de reprezentare, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;
7. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea direct, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii.

Sunt considerate venituri din profesii liberale, cu titlu de exemplu, veniturile obținute de către: medici, avocați, notari publici, executori judecătorești, experți tehnici și contabili, contabili autorizați, auditori financiari, consultanți fiscali, arhitecți, traducători, sportivi, precum și alte persoane fizice cu profesii reglementate în condițiile legii.

Pentru a fi considerată activitate independentă, potrivit prevederilor art. 7 pct. 3 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, se are în vedere ca raportul juridic încheiat între părți să conțină, în mod obligatoriu, clauze contractuale clare privind obiectul contractului, drepturile și obligațiile părților, astfel încât să nu rezulte existența unei relații de subordonare, ci libertatea persoanei fizice de a dispune în ceea ce privește desfășurarea activității. La

¹ art. 7 pct. 3 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare. Codul fiscal poate fi vizualizat pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală: www.anaf.ro, la următorul link: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/legislatie/codul_fiscal

Încadrarea unei activități ca activitate independentă, părțile vor avea în vedere ca raportul juridic încheiat să reflecte conținutul economic real al tranzacției/activității.

Criteriul privind libertatea persoanei de a alege locul, modul de desfășurare a activității, precum și programul de lucru este îndeplinit atunci când cele trei componente ale sale sunt îndeplinite cumulativ. În raportul juridic părțile pot conveni asupra datei, locului și programului de lucru în funcție de specificul activității și de celelalte activități pe care prestatorul le desfășoară.

Persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea chiar și pentru un singur client, dacă nu există o clauză de exclusivitate în desfășurarea activității.

Riscurile asumate de prestator pot fi de natură profesională și economică, cum ar fi: incapacitatea de adaptare la timp și cu cele mai mici costuri la variațiile mediului economico-social, variabilitatea rezultatului economic, deteriorarea situației financiare, în funcție de specificul activității.

În desfășurarea activității persoana fizică utilizează predominant bunurile din patrimoniul afacerii.

Veniturile obținute din profesii liberale **desfășurate în România**, potrivit legii, se consideră ca fiind **obținute din România**, indiferent dacă sunt primite **din România sau din străinătate**.

În cazul veniturilor realizate dintr-o activitate desfășurată într-o formă de organizare cu personalitate juridică constituită potrivit legii speciale și care este supusă regimului transparenței fiscale, venitul distribuit este asimilat veniturii net anual din profesii liberale.

În cazul societății civile cu personalitate juridică constituită potrivit legii speciale și care este supusă regimului transparenței fiscale, potrivit legii, se aplică regulile de determinare a veniturii net din activități independente.

În cazul schimbării modalității de exercitare a unei activități și/sau transformării formei de exercitare a acesteia într-o altă formă, potrivit legislației în materie, în timpul anului, venitul net/pierderea se determină separat pentru fiecare perioadă în care profesia liberală a fost desfășurată de contribuabil într-o formă de organizare prevăzută de lege. Venitul net anual/Pierderea anuală înscris/înscrisă în declarație se determină prin însumarea veniturii net înregistrat/pierderii înregistrate în toate perioadele fiscale din anul fiscal în care a avut loc schimbarea și/sau transformarea formei de exercitare a activității.

Veniturile **din profesii liberale**, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, sunt venituri **din activități independente**, fiind impozitate în **sistem real**.

2. ÎNREGISTRAREA FISCALĂ²

Persoanele care obțin venituri din profesii liberale au obligația depunerii, la organul fiscal în a cărui rază teritorială își au sediul de desfășurare a activității, "Declarației de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități

²Art. 82 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare. Codul de procedură fiscală poate fi vizualizat pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală: www.anaf.ro, la următorul link: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/legislatie/codul_procedura_fiscala/

economice în mod independent sau exercită profesii libere” - formularul 070³.

În cazul în care activitatea se desfășoară în cadrul unor asocieri sau alte entități fără personalitate juridică, contribuabilii au obligația depunerii, la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are asocieria sediul de desfășurare a activității, ”Declarației de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică” – formularul 010⁴.

În urma înregistrării fiscale, organul fiscal atribuie certificatul de înregistrare fiscală în care se înscrie obligatoriu codul de identificare fiscală

Declarația de înregistrare se completează cu ocazia primei înregistrări fiscale, de regulă cu ocazia înființării și se depune în termen de 30 de zile de la data înființării potrivit legii.

2.1. Modificări ulterioare înregistrării fiscale

Modificările ulterioare ale datelor din declarația de înregistrare fiscală trebuie aduse la cunoștință organului fiscal competent, în termen de 15 de zile de la data producerii acestora, prin completarea și depunerea declarației de mențiuni, respectiv a formularului 070, a formularului 010 sau a formularului electronic 700⁵ a ”Declarației pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a categoriilor de obligații fiscale declarative înscrise în vectorul fiscal”, după caz.

În cazul modificărilor intervenite în datele declarate inițial și înscrise în certificatul de înregistrare fiscală, contribuabilii depun, odată cu declarația de mențiuni, și certificatul de înregistrare fiscală, în vederea anulării acestuia și eliberării unui nou certificat. Declarația de mențiuni este însoțită de documente care atestă modificările intervenite.

2.2. Încetarea calității de subiect de drept fiscal

La încetarea calității de subiect de drept fiscal, contribuabilii trebuie să solicite radierea înregistrării fiscale, prin completarea și depunerea declarației de mențiuni, respectiv a formularului 070 sau a formularului 010, după caz. Declarația se depune în termen de 30 de zile de la încetarea calității de subiect de drept fiscal.

³ Declarație de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere – [Formular 070](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3725/2017 din 19 decembrie 2017 pentru aprobarea formularelor de înregistrare fiscală a contribuabililor și a tipurilor de obligații fiscale care formează vectorul fiscal;

⁴ Declarație de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică – [Formular 010](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3698 din 17 decembrie 2015 pentru aprobarea formularelor de înregistrare fiscală a contribuabililor și a tipurilor de obligații fiscale care formează vectorul fiscal;

⁵ Declarație pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a categoriilor de obligații fiscale declarative înscrise în vectorul fiscal – [Formular 700](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3725/2017 din 19 decembrie 2017 pentru aprobarea formularelor de înregistrare fiscală a contribuabililor și a tipurilor de obligații fiscale care formează vectorul fiscal;

3. STABILIREA VENITULUI NET ANUAL

Venitul net anual din profesii liberale se determină în sistem real, pe baza datelor din contabilitate, ca diferență între venitul brut și cheltuielile deductibile efectuate în scopul realizării de venituri.

Contribuabilii care obțin venituri din profesii liberale sunt obligați să organizeze și să conducă contabilitatea, cu respectarea reglementărilor în vigoare privind evidența contabilă, și să completeze registrele și alte documente contabile prevăzute de legislația în materie.

Contribuabilii ale căror venituri sunt determinate în sistem real și care conduc contabilitate în partidă simplă pot opta pentru conducerea evidenței contabile pe baza regulilor contabilității în partidă dublă, potrivit reglementărilor contabile emise în acest sens⁶.

Contribuabilii pentru care determinarea venitului anual se efectuează în sistem real au obligația să completeze Registrul de evidență fiscală⁸, în vederea stabilirii venitului net anual.

Toate bunurile, drepturile și obligațiile aferente desfășurării activității se înscriu în Registrul-inventar și constituie patrimoniul afacerii.

Impozitul anual datorat se stabilește de contribuabili în declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice pentru veniturile realizate în anul fiscal anterior, prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului net anual impozabil.

Plata impozitului anual datorat pentru venitul net anual impozabil se efectuează la bugetul de stat, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

4. CONTRIBUȚII SOCIALE OBLIGATORII

Persoanele fizice care realizează venituri din profesii liberale atât în România, cât și din afara României, cu respectarea legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și a acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, datorează contribuțiile de asigurări sociale și contribuțiile de asigurări sociale de sănătate.

4.1 Contribuția de asigurări sociale datorată de persoanele fizice care realizează venituri din profesii liberale

Persoanele fizice care realizează venituri din profesii liberale, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale, dacă estimează pentru anul curent venituri nete a căror **valoare cumulată** este cel puțin egală cu 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice.

Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice se efectuează **prin cumularea** veniturilor nete și/sau a normelor anuale de venit din activități independente, a venitului brut realizat în baza contractelor de

⁶ Art. 1 alin.(5) din Legea contabilității nr. 82 din 24 decembrie 1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

activitate sportivă, precum și a veniturilor nete din drepturi de proprietate intelectuală, care se estimează a se realiza în anul curent.

Persoanele fizice care **nu se încadrează în plafonul** prevăzut mai sus **pot opta** pentru plata contribuției de asigurări sociale pentru anul curent, în condițiile prevăzute pentru persoanele care estimează că realizează venituri anuale peste nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale, în cazul persoanelor care realizează veniturile din profesii liberale, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, o reprezintă **venitul ales** de contribuabil, care **nu poate fi mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară**, în vigoare la termenul de depunere al declarației unice.

Nu datorează contribuția de asigurări sociale pentru veniturile din profesii liberale persoanele fizice asigurate în sisteme proprii de asigurări sociale, care nu au obligația asigurării în sistemul public de pensii potrivit legii, precum și persoanele care au calitatea de pensionari.

Contribuția de asigurări sociale se calculează de către contribuabili prin aplicarea cotei de contribuție de **25%** asupra bazei anuale de calcul.

Contribuabilii care în cursul anului fiscal încep să desfășoare o profesie liberală, iar **venitul net, anual, cumulativ**, din una sau mai multe surse de venituri, estimat a se realiza în anul în curs este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, recalculat corespunzător numărului de luni rămase până la sfârșitul anului fiscal, sunt obligați să depună declarația unică în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului și să declare venitul ales pentru care datorează contribuția.

Salariul minim brut pe țară garantat în plată este cel în vigoare la data depunerii declarației.

Contribuabilii care încep o activitate în luna decembrie depun declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

Persoanele fizice care datorează contribuția și care în cursul anului fiscal se încadrează în categoria persoanelor exceptate de la plata contribuției depun la organul fiscal competent declarația unică privind impozitul pe venit și contribuții sociale datorate de persoanele fizice, în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului, își recalculează contribuția datorată și declarată pentru anul în curs și datorează, după caz, contribuția corespunzător plafonului recalculat.

În situația în care venitul net realizat corespunzător lunilor de activitate este mai mic decât plafonul determinat prin recalculare nu se datorează contribuția de asigurări sociale.

Persoanele fizice al căror **venit estimat se modifică în cursul anului** în care se realizează veniturile și nu se mai încadrează în plafonul de 12 salarii minime brute pe țară își pot modifica contribuția datorată prin rectificarea venitului estimat, prin depunerea declarației unice, oricând până la împlinirea termenului legal de depunere a acesteia.

Contribuția datorată se evidențiază în Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice.

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulativ din veniturile din profesii liberale, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulativ realizat *este cel puțin egal* cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la data depunerii declarației unice, acestea

datorează contribuția de asigurări sociale și au obligația depunerii declarației unice, până la data de **25 mai** inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale. În declarație se completează venitul ales, care trebuie să fie cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară.

În cazul în care persoanele fizice prevăzute mai sus nu depun declarația unică, baza de calcul al contribuției de asigurări sociale stabilită de organul fiscal din oficiu o reprezintă valoarea a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul legal de depunere a declarației din anul pentru care se datorează contribuția.

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din veniturile din profesii liberale, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat *este sub nivelul* a 12 salarii minime brute pe țară, nu datorează contribuția de asigurări sociale, cu excepția celor care au optat pentru plata contribuției. În acest caz contribuția plătită nu se restituie, aceasta fiind valorificată la stabilirea elementelor necesare determinării pensiei, potrivit legii.

Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale este până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui pentru care se datorează contribuția.

4.2. Contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de persoanele fizice care realizează venituri din profesii liberale

Persoanele fizice care realizează venituri din profesii liberale, din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, dacă estimează pentru anul curent venituri a căror **valoare cumulată** este cel puțin egală cu 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere al declarației unice.

Încadrarea în plafonul anual de cel puțin 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice se efectuează **prin cumularea** veniturilor nete și/sau a normelor anuale de venit din activități independente, a veniturilor nete din drepturi de proprietate intelectuală, din asocierea cu o persoană juridică, din cedarea folosinței bunurilor, din activități agricole, silvicultură și piscicultură, din investiții, precum și din alte surse, care se estimează a se realiza în anul curent.

Nu au calitate de contribuabil la sistemul de asigurări sociale de sănătate, persoanele care dețin o asigurare pentru boală și maternitate în sistemul de securitate socială din alt stat membru al Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană sau în statele cu care România are încheiate acorduri bilaterale de securitate socială cu prevederi pentru asigurarea de boală-maternitate, în temeiul legislației interne a statelor respective, care produce efecte pe teritoriul României, și **fac dovada valabilității asigurării**, în conformitate cu procedura stabilită prin ordin comun al președintelui A.N.A.F. și al Casei Naționale de Asigurări de Sănătate.

Persoanele fizice care estimează pentru anul în curs **venituri nete cumulate sub nivelul** de 12 salarii de bază minime brute pe țară **nu datorează contribuția**, dar **pot opta** pentru plata acesteia.

Baza anuală de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor care realizează venituri din profesii liberale o reprezintă echivalentul a 12 salarii minime brute pe țară, în vigoare la termenul de depunere a declarației unice.

Contribuția de asigurări sociale de sănătate se calculează de către contribuabili prin aplicarea cotei de **10%** asupra bazei anuale de calcul.

Persoanele fizice care încep în cursul anului fiscal să desfășoare activitate și/sau să realizeze venituri din profesii liberale, iar venitul net anual cumulat din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, estimat a se realiza pentru anul curent este cel puțin egal cu nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, sunt obligate să depună declarația unică în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului. Salariul minim brut pe țară garantat în plată, este cel în vigoare la data depunerii declarației.

Contribuabilii care încep o activitate în luna decembrie depun declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

Persoanele fizice al căror venit estimat se modifică în cursul anului în care se realizează veniturile și nu se mai încadrează în plafonul de 12 salarii minime brute pe țară își pot modifica contribuția datorată prin rectificarea venitului estimat, prin depunerea declarației unice, oricând până la împlinirea termenului legal de depunere a declarației unice.

În situația în care persoanele fizice au estimat pentru anul curent un venit net anual cumulat din una sau mai multe surse și/sau categorii de venituri, mai mic decât nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar venitul net anual cumulat realizat este *cel puțin egal* cu nivelul a 12 salarii minime pe țară, în vigoare în anul pentru care se datorează contribuția, acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la nivelul a 12 salarii minime pe țară și au obligația depunerii declarației unice, *până la data de 25 mai, inclusiv, a anului* următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

În cazul în care persoanele fizice realizează un venit net anual cumulat sub nivelul a 12 salarii minime brute pe țară, iar în anul fiscal precedent nu au avut calitatea de salariat și nu s-au încadrat în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate, acestea datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate la o bază de calcul echivalentă cu 6 salarii minime brute pe țară și depun declarația unică, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a veniturilor, în vederea definitivării contribuției de asigurări sociale de sănătate.

Termenul de plată a contribuției de asigurări sociale de sănătate este până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui pentru care se datorează contribuția.

5. DETERMINAREA ȘI PLATA IMPOZITULUI PE VENITUL ANUAL ESTIMAT

Contribuabilii care obțin venituri din profesii liberale au obligația estimării venitului net anual pentru anul fiscal curent, în vederea stabilirii impozitului anual estimat, prin depunerea declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale până la **data de 25 mai** inclusiv, a anului de

realizare a venitului.

Impozitul se determină de către contribuabil prin aplicarea cotei de **10%** asupra venitului net anual estimat considerat venit impozabil, iar plata se efectuează la bugetul de stat, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

6. OBLIGAȚII ÎN CAZUL ASOCIERILOR FĂRĂ PERSONALITATE JURIDICĂ

În cadrul fiecărei asocieri fără personalitate juridică, constituită potrivit legii, asociații au obligația să încheie contracte de asociere în formă scrisă, la începerea activității, care să cuprindă inclusiv date referitoare la:

- a) părțile contractante;
- b) obiectul de activitate și sediul asociației;
- c) contribuția asociațiilor în bunuri și drepturi;
- d) cota procentuală de participare a fiecărui asociat la veniturile sau pierderile din cadrul asocierii corespunzătoare contribuției fiecăruia;
- e) desemnarea asociatului care să răspundă pentru îndeplinirea obligațiilor asociației față de autoritățile publice;
- f) condițiile de încetare a asocierii. Contribuțiile asociațiilor conform contractului de asociere nu sunt considerate venituri pentru asociație.

Contractul de asociere se înregistrează la organul fiscal competent, în termen de 30 de zile de la data încheierii acestuia. Organul fiscal are dreptul să refuze înregistrarea contractelor, în cazul în care acestea nu cuprind datele mai sus menționate.

Sunt supuse obligației de încheiere și înregistrare a unui contract de asociere atât asociațiile fără personalitate juridică, ale căror constituire și funcționare sunt reglementate prin acte normative speciale, cabinete medicale grupate, cabinete medicale asociate, societate civilă medicală, cabinete asociate de avocați, societate civilă profesională de avocați, notari publici asociați, asociații în participațiune constituite potrivit legii, cât și orice asociere fără personalitate juridică constituită în baza Codului civil.

În cazul unei asocieri fără personalitate juridică, veniturile și cheltuielile înregistrate se atribuie fiecărui asociat, corespunzător cotei de participare în asociere.

Asocierile fără personalitate juridică ce încep o activitate independentă au obligația depunerii Declarației privind veniturile estimate pentru asocierile fără personalitate juridică și entități supuse regimului transparenței fiscale, respectiv [formularul 223⁷](#) pentru venitul estimat a se realiza pentru anul fiscal, în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

⁷ Declarația privind veniturile estimate pentru asocierile fără personalitate juridică și entitățile supuse regimului transparenței fiscale” – [Formular 223](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3780/2017 pentru aprobarea modelului și conținutului unor formulare utilizate în administrarea impozitului pe venit;

Declarația anuală de venit pentru asocierile fără personalitate juridică și entități supuse regimului transparenței fiscale, [formularul 204⁸](#), se completează și se depune pentru asocierile fără personalitate juridică, constituite între persoane fizice, în cadrul cărora se realizează venituri din activități independente, inclusiv din activități adiacente, pentru care venitul net se determină în sistem real.

Declarația se depune de către asociatul desemnat prin contract să răspundă pentru îndeplinirea obligațiilor asocierii față de autoritățile publice, până în ultima zi a lunii februarie a anului următor celui de raportare. În anul 2021, termenul de depunere a declarației anuale de venit pentru asocierile fără personalitate juridică este până la data de 15 aprilie 2021 inclusiv. În cadrul aceluiași termen, asociatul desemnat are obligația transmiterii către fiecare membru asociat a informațiilor referitoare la venitul impozabil/venitul net/pierderea ce îi revine corespunzător cotei de distribuție din venitul impozabil calculat la nivelul asocierii sau corespunzător cotei de participare, conform contractului de asociere, după caz.

Declarația anuală de venit va cuprinde și distribuția venitului net/pierderii aferent asociațiilor.

O copie de pe declarație se transmite de către asociatul desemnat fiecărui asociat. Pe baza acestei copii asociații vor cuprinde venitul net/pierderea ce le revine din activitatea asociației în declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice privind venitul realizat.

Venitul net se consideră distribuit și dacă acesta rămâne la asociație sau este pus la dispoziție asociațiilor.

În cazul modificării cotelor de participare în cursul anului, pentru distribuția venitului net anual se va proceda astfel:

- a) se determină un venit net/o pierdere intermediar/intermediară la sfârșitul lunii în care s-au modificat cotele pe baza venitului brut și a cheltuielilor, astfel cum acestea sunt înregistrate în evidențele contabile;
- b) venitul net/pierderea intermediar/intermediară se alocă fiecărui asociat, în funcție de cotele de participare, până la data modificării acestora;
- c) la sfârșitul anului, din venitul net/pierderea anual/anuală se deduce venitul net/pierderea intermediar/intermediară, iar diferența se alocă asociațiilor, în funcție de cotele de participare ulterioare modificării acestora;
- d) venitul net/pierderea anual/anuală distribuit/distribuită fiecărui asociat se determină prin însumarea veniturilor nete/pierderilor intermediare determinate potrivit lit. b) și c).

În cazul societății civile cu personalitate juridică, constituită potrivit legii speciale și care este supusă regimului transparenței fiscale, potrivit legii, se aplică regulile de determinare a venitului net din activități independente.

⁸ Declarație anuală de venit pentru asocierile fără personalitate juridică și entități supuse regimului transparenței fiscale – [Formular 204](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.97/2019 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului 204 "Declarație anuală de venit pentru asocieri fără personalitate juridică și entități supuse regimului transparenței fiscale";

7. COMPLETAREA ȘI DEPUNEREA DECLARAȚIEI UNICE

Contribuabilii care desfășoară activitate, în cursul anului fiscal, în mod individual sau într-o formă de asociere fără personalitate juridică, sunt obligați să depună la organul fiscal competent declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, pentru venitul estimat a se realiza în fiecare an fiscal, indiferent dacă în anul fiscal anterior au înregistrat pierderi, până la data de 25 mai, inclusiv a anului următor celui de realizare a venitului.

Contribuabilii care încep o activitate în cursul anului fiscal sunt obligați să depună declarația unică în termen de 30 de zile de la data producerii evenimentului.

Declarația se completează pe surse și categorii de venit, de către contribuabil sau de către împuternicitul/curatorul fiscal al acestuia, desemnat potrivit legii, înscriind corect, complet și cu bună-credință informațiile prevăzute de formular, corespunzătoare situației fiscale a contribuabilului.

Persoanele care au realizat venituri din mai multe surse sau categorii de venit pentru care există obligația depunerii declarației unice vor completa câte o secțiune pentru fiecare categorie și sursă de venit, pentru veniturile realizate în anul 2020, cât și pentru veniturile estimate pentru anul 2021 (respectiv secțiunile referitoare la datele privind veniturile realizate, pe surse de venit din România și/sau datele privind impozitul pe veniturile estimate, pe surse de venit), utilizând și "Anexă nr. la Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice", care se atașează la declarația unică.

Persoanele fizice cu handicap grav ori accentuat scutite de la plata impozitului pe veniturile obținute din desfășurarea de profesii liberale au obligația depunerii declarației unice.

7.1. Modul de completare a declarației unice

Persoanele fizice care, au realizat venituri din profesii liberale au obligația de a declara veniturile realizate și a de completa și depune formularul 212 "Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice".

7.2. Transformarea unităților monetare proprii fiecărui stat în moneda națională

Sumele înscrise în formularul 212 "Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice" -Cap.I, Secțiunea 2 "Date privind impozitul pe veniturile realizate din străinătate în anul 2020" se exprimă în moneda națională a României.

Veniturile realizate din străinătate de persoanele fizice în anul fiscal de raportare, precum și impozitul aferent plătit în străinătate, exprimate în unități monetare proprii fiecărui stat, se vor transforma în lei la cursul de schimb mediu anual al pieței valutare, comunicat de Banca Națională a României, din anul de realizare a venitului.

Veniturile din străinătate, precum și impozitul aferent, exprimate în unități monetare proprii statului respectiv, dar care nu sunt cotate de Banca Națională a României, se vor transforma astfel:

a) din moneda statului de sursă într-o valută de circulație internațională, cum ar fi dolari S.U.A. sau

euro, folosindu-se cursul de schimb din țara de sursă;

b) din valuta de circulație internațională în lei, folosindu-se cursul de schimb mediu anual al acesteia, comunicat de Banca Națională a României, din anul de realizare a venitului respectiv.

Pentru cursul valutar puteți accesa site-ul web al Băncii Naționale a României: www.bnr.ro sau accesând următorul link: <http://www.bnr.ro/Home.aspx>.

7.3. Creditul fiscal extern

Contribuabilii persoane fizice rezidente care, pentru același venit și în decursul aceleiași perioade impozabile, sunt supuși impozitului pe venit atât pe teritoriul României, cât și în străinătate, au dreptul la deducerea din impozitul pe venit datorat în România a impozitului plătit în străinătate.

Contribuabilii persoane fizice rezidente care realizează un venit și care, potrivit convenției de evitare a dublei impuneri încheiate de România cu un alt stat, poate fi impus în celălalt stat, iar respectiva convenție prevede ca metodă de evitare a dublei impuneri metoda scutirii, respectivul venit va fi scutit de impozit în România. Acest venit se declară în România și se înscrie în declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, până la data de 25 mai, inclusiv, a anului următor celui de realizare a venitului.

Creditul fiscal extern se acordă dacă sunt îndeplinite, cumulativ, următoarele condiții:

- a) se aplică prevederile convenției de evitare a dublei impuneri încheiate între România și statul străin în care s-a plătit impozitul;
- b) impozitul plătit în străinătate, pentru venitul obținut în străinătate, a fost efectiv plătit de persoana fizică;
- c) venitul pentru care se acordă credit fiscal face parte din categoria *venituri din profesii liberale*.

Plata impozitului în străinătate se dovedește printr-un document justificativ, eliberat de autoritatea competentă a statului străin respectiv, sau de către plătitorul de venit/agentul care reține la sursă impozitul în situația în care autoritatea competentă a statului străin nu eliberează un astfel de document.

Pentru veniturile pentru care nu se realizează reținerea la sursă, impozitul plătit în străinătate de persoana fizică se dovedește printr-un document justificativ, eliberat de autoritatea competentă a statului străin, sau prin copia declarației fiscale sau a documentului similar depusă/depus la autoritatea competentă străină însoțită de documentația care atestă plata acestuia, în situația în care autoritatea competentă a statului străin nu eliberează documentul justificativ.

Creditul fiscal extern se acordă la nivelul impozitului plătit în străinătate, aferent venitului din sursa din străinătate, dar nu poate fi mai mare decât partea de impozit pe venit datorat în România, aferentă venitului impozabil din străinătate.

Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice se completează și de contribuabilii care realizează un venit și care, conform prevederilor convenției de evitare a dublei impuneri încheiate de România cu un alt stat, este impus în celălalt stat și respectiva convenție prevede ca metodă de evitare a dublei impuneri "metoda scutirii".

Acest venit este scutit de impozit în România dacă se anexează documentul justificativ eliberat de autoritatea competentă a statului străin, care atestă impozitul plătit în străinătate.

7.4. Modul de depunere al declarației unice

Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice se depune, împreună cu anexele completate, dacă este cazul, astfel:

1. prin mijloace electronice de transmitere la distanță, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, respectiv:

- prin intermediul serviciului „Spațiul Privat Virtual” (SPV);
- pe site-ul www.e-guvernare.ro, cu semnătură electronică calificată.

2. în format hârtie, direct la registratura organului fiscal sau prin poștă, prin scrisoare recomandată, cu confirmare de primire

Organul fiscal competent pentru primirea declarației unice este:

- a) organul fiscal central în a cărui rază teritorială contribuabilul are adresa unde își are domiciliul, potrivit legii, sau adresa unde locuiește efectiv, în cazul în care aceasta este diferită de domiciliu, pentru persoanele fizice care au domiciliul fiscal în România;
- b) organul fiscal central competent, potrivit legii, pentru administrarea contribuabililor persoane fizice, fără domiciliu fiscal în România.

Programul de asistență este pus la dispoziția contribuabililor gratuit de unitățile fiscale sau poate fi descărcat de pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la adresa www.anaf.ro.

Formularul "Anexa nr. la formularul 212 "Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice" se depune numai împreună cu declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice.

7.5. Termenul de depunere a declarației unice

Formularul 212 "Declarație unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice" se depune până la data de 25 mai inclusiv a anului următor celui de realizare a veniturilor în vederea declarării venitului realizat și stabilirii/definitivării impozitului anual pe venit și a contribuțiilor sociale

Formularul de mai sus se utilizează de persoanele fizice pentru declararea impozitului pe veniturile realizate și a contribuțiilor sociale datorate începând cu anul 2020, precum și pentru declararea impozitului pe veniturile estimate și a contribuțiilor sociale datorate începând cu anul 2021.

7.6. Rectificarea declarației unice

Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice care obțin venituri din profesii liberale poate fi corectată de contribuabili din proprie inițiativă, ori de câte ori informațiile actuale nu corespund celor din declarația depusă anterior, prin depunerea unei declarații rectificative în condițiile prevăzute de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

Declarația rectificativă se întocmește pe același formular, bifându-se cu X căsuța/căsuțele "Declarație rectificativă privind capitolul I" și/sau "Declarație rectificativă privind capitolul II", completându-se, după caz, capitolul I "Date privind impozitul pe veniturile realizate și contribuțiile sociale datorate pentru anul" și/sau capitolul II "Date privind impozitul pe veniturile estimate/norma de venit a se realiza în România și contribuțiile sociale datorate pentru anul".

Declarația rectificativă se completează înscriindu-se toate datele și informațiile prevăzute în capitolul supus rectificării, inclusiv cele care nu diferă față de declarația inițială.

Veniturile necuprinse în declarația inițială se declară prin depunerea unei declarații rectificative.

Declarația rectificativă se utilizează pentru:

- corectarea impozitului pe venit, precum și a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice;
- modificarea datelor de identificare a persoanei fizice;
- modificarea unor date referitoare la categoria/sursa veniturilor sau a nivelului acestora, potrivit legii;
- modificarea unor date referitoare la contribuția de asigurări sociale și contribuția de asigurări sociale de sănătate;
- corectarea altor informații prevăzute de formular.

7.7. Modalitatea de obținere a declarației unice

Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice precum și instrucțiunile de completare se pot descărca de pe site-ul ANAF: www.anaf.ro, secțiunea: Asistență contribuabili, rubrica: Formulare fiscale și Ghid de completare sau accesând următorul link: https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/declararea_obligatiilor_fiscale/toate_formularele/.

De asemenea, formularul împreună cu instrucțiunile se pot obține și de la sediile unităților fiscale.

Pentru completarea Declarația unică privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice, contribuabilii au la dispoziție program de asistență. Acesta este pus la dispoziția contribuabililor gratuit și poate fi descărcat de pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, la următorul link:

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/formulare/Instrucțiuni_D_212_OPANAF_14_2021.pdf.

8. ALTE OBLIGAȚII DECLARATIVE

Contribuabilii care realizează venituri din profesii liberale au obligația să țină evidențe corecte și complete ale tuturor operațiunilor efectuate în desfășurarea activității lor cu ajutorul Jurnalului de vânzări respectiv al Jurnalului de cumpărări și se înregistrează în scopuri de TVA în următoarele situații:

- a) Prin opțiune;
- b) Prin depășirea plafonului de scutire de 300.000 lei prevăzut în Codul fiscal.

În vederea înregistrării în scopuri de TVA, contribuabilii care își desfășoară activitatea individual, depun la organul fiscal competent pe raza căruia își au sediul activității „Declarația de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere (formularul 070) completând în mod corespunzător rubrica „Date privind vectorul fiscal”, secțiunea TVA, sau „Declarația pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a categoriilor de obligații fiscale declarative înscrise în vectorul fiscal”- Formularul electronic 700, după caz.

În cazul în care activitatea se desfășoară în cadrul unor asocieri sau alte entități fără personalitate juridică, contribuabilii au obligația depunerii la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are asocieria sediul de desfășurare a activității, a „Declarației de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică,, – formularul 010, sau a „Declarație pentru înregistrarea/modificarea în mediu electronic a categoriilor de obligații fiscale declarative înscrise în vectorul fiscal”- Formularul electronic 700, după caz.

În urma analizei informațiilor cuprinse în declarația fiscală și în documentele anexate acestei declarații, organul fiscal emite „Decizia privind înregistrarea în scopuri de TVA” potrivit prevederilor din Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare precum și codul de înregistrare fiscală în scopuri de taxă pe valoare adăugată, după caz.

Contribuabilii înregistrați în scopuri de TVA au obligația să depună la organul fiscal competent, la termenele prevăzute de lege următoarele declarații fiscale, după caz:

- Decont de taxa pe valoarea adăugată⁹ (formularul 300) – lunar/trimestrial;
- Declarație informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoane înregistrate în scopuri de TVA¹⁰ (formularul 394) – lunar/trimestrial;
- precum și alte declarații fiscale prevăzute de lege, în funcție de situația specifică.

În acest sens, poate fi consultat pe site-ul Agenției și **Calendarul obligațiilor fiscale pe anul 2021.**

⁹ Decont de taxa pe valoarea adăugată - [Formular 300](#), aprobat prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 2227/2019 pentru aprobarea modelului și conținutului formularului (300) "Decont de taxă pe valoarea adăugată";

¹⁰ Declarația informativă privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA - [Formular 394](#), aprobată prin Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr.3769 din 23 decembrie 2015 privind declararea livrărilor/prestărilor și achizițiilor efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA și pentru aprobarea modelului și conținutului declarației informative privind livrările/prestările și achizițiile efectuate pe teritoriul național de persoanele înregistrate în scopuri de TVA, cu modificările și completările ulterioare;

9. SANCTIUNI

Nedepunerea „Declarației unice privind impozitul pe venit și contribuțiile sociale datorate de persoanele fizice”, până la data prevăzută în legislația fiscală, se sancționează cu amendă cuprinsă între 50 și 500 lei¹¹.

Contravenientul poate achita în termen de cel mult 15 zile de la data înmânării sau comunicării procesului-verbal jumătate din minimul amenzii prevăzute în prezentul cod, agentul constatator făcând mențiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

Nedepunerea la termenele prevăzute de lege a formularelor:

- 010 - Declarație de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoane juridice, asocieri și alte entități fără personalitate juridică;
- 070 - Declarație de înregistrare fiscală/Declarație de mențiuni/Declarație de radiere pentru persoanele fizice care desfășoară activități economice în mod independent sau exercită profesii libere; constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei¹², pentru persoanele fizice/asocieri și alte entități fără personalitate juridică.

Contravenția privind nedepunerea declarațiilor mai sus menționate intră sub incidența Legii prevenirii nr. 270/2017.

10. ÎNDEPLINIREA OBLIGAȚIILOR DE PLATĂ

Contribuabilii își pot îndeplini obligațiile de plată reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte sume datorate bugetului general consolidat astfel:

- prin virament bancar;
- în numerar, în conturile deschise la Trezoreria Statului pe raza căruia aceștia își au domiciliul fiscal;
- prin mandat poștal la subunitățile poștale ale C.N. Poșta Română S.A.;
- on-line, cu cardul, prin intermediul platformei Ghiseul.ro;
- cu card bancar, la casele Trezoreriei Statului pe raza cărora își au domiciliul fiscal.

Pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală sunt publicate conturile IBAN și pot fi vizualizate accesând următorul link:

https://www.anaf.ro/anaf/internet/ANAF/asistenta_contribuabili/plata_oblig_fiscale/coduri_iban/

¹¹. Art. 336 alin. (3) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

¹². Art. 336 alin. (2) lit.d) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

11. INFORMAȚII SUPLIMENTARE

Informații detaliate se pot obține:

- accesând pagina de Internet, www.anaf.ro;
- telefonic, la Serviciul central de asistență telefonică a contribuabililor – Call-center, la numărul de telefon: 031.403.91.60;
- la birourile de asistență pentru contribuabili din cadrul organelor fiscale teritoriale.

12. LEGISLAȚIA FISCALĂ ȘI MATERIALE INFORMATIVE

[Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;](#)

[Legea 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;](#)

[Calendarul obligațiilor fiscale pe anul 2021;](#)

[Ghidurile elaborate de Agenția Națională de Administrare Fiscală.](#)

Direcția Generală de Asistență
pentru Contribuabili